

## **ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Розвиток будь-якої країни тісно пов'язані з охороною довкілля. Екологічна ситуація, що склалася у світі, вимагає істотної перебудови мислення людства і кожної конкретної людини, зокрема формування у молоді екологічної свідомості, культури, компетентності як складової життєвої компетентності кожного, оскільки людина та її діяльність мають співіснувати з навколишнім середовищем, не шкодячи біосфері.

Базовими для цього мають стати екологічні знання. Тому екологічна освіта та виховання стають новими пріоритетними напрямками педагогічної теорії та практики.

Сучасними закладами вищої освіти сьогодні багато уваги приділяється екологічній компетентності, що знаходить відображення у змісті підготовки студентів різних спеціальностей і різних кваліфікаційних рівнів. Освіта екологічними знаннями в умовах фундаменталізації освіти здійснюється насамперед засобами соціально-гуманітарних дисциплін, де відкритий простір для активного засвоєння знань і використання міжпредметних зв'язків. Безумовно, як суспільству в цілому, так і кожній конкретній особистості притаманний певний рівень екологічної культури. Однак, для кожної людини як фахівця суттєво важливою є її власна екологічна компетентність.

У закладах вищої освіти мають створюватися умови як цілеспрямована і систематична зовнішня мотивація для формування у студентів внутрішніх потреб і мотивів реалізації здобутих екологічних знань, умінь і навичок. У багатьох закладах вищої освіти України студенти активно залучаються до різноманітних трансдисциплінарних екологічних проєктів, беруть участь у розв'язанні екологічних проблем, представляють власні наукові розробки для подальшого практичного застосування. Деякі заклади вищої освіти, зокрема, запровадили навчання студентів іноземною мовою. За такого навчання є чудова нагода закріплювати отримані екологічні знання двома мовними системами - рідної мови та іноземної. При цьому важливо, щоб освітній процес у закладах вищої освіти спонукав здобувачів до створення позитивної атмосфери загалом та в академічній групі зокрема, забезпечуючи стійку мотивацію, до імітаційного моделювання розв'язання конкретних екологічних проблем та до застосування екологічної компетентності в реальній професійній діяльності. Щоб викликати інтерес до навчання, доцільно відступити від традиційних форм і освоїти нові методики, які орієнтуються на об'єднання зусиль здобувачів, розвиток навичок спільної пізнавальної та практичної діяльності, активно впроваджувати інноваційні технології.

Таким чином, у процесі навчання у закладі вищої освіти у молоді сформується екологічна компетентність як категорія діяльності, пов'язана з екологічною свідомістю, екологічним мисленням та екологічними цінностями, передбачаючи здатність мобілізувати свої знання і готовність реалізувати їх у конкретній екологічній ситуації.

У результаті проведеного магістерського дослідження особливостей системи формування екологічної компетентності студентів у процесі навчання у ВНЗ доведено, що вирішальну роль у її формуванні відіграють соціально-гуманітарні дисципліни. Встановлено, що основними чинниками формування екологічної компетентності є систематична зовнішня мотивація, спрямована на формування внутрішньої, та активне впровадження в освітній процес інноваційних технологій.

### **Список використаної літератури**

1. Авраменко Н.Л. Екологія в системі освіти. Збірник наукових праць науково-методичної конференції *Людина та навколишнє середовище - проблеми безперервної екологічної освіти в вузах*. Одеса, 2000. С.113-114.
2. Логвиненко В.М. Теоретичні основи феномену екологічної культури // Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка. 2011. С. 34-38.
3. Про концепцію екологічної освіти в Україні. Колегія міністерства освіти і науки України, 13/6-19 від 20.12.2001. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=01E1O32CC0> (дата звернення 21.09.2023).
4. Самусь Т. В. Структура здоров'язбережувальної компетентності майбутніх викладачів професійного навчання у професійній підготовці. Збірник наукових праць. *Педагогічні науки*. Херсон, 2017. Випуск LXXVIII. Том 2. С. 181 -185.
5. Самусь Т. В. Здоров'язбереження молоді як передумова сталого розвитку України. Науковий журнал. *Інноваційна педагогіка*. Одеса, 2019. Випуск 10. Том 3. С. 63 - 67.